

פרוטוקול מס' 89

מישיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה

מיום ו' ב' בניסן תשל"ה 14.3.75 שעה 9.00

נכחו:

חברי הועדה: י. תמיר - היו"ר

- ב. אליעד
- י. בארי
- א. הרליץ
- א. רדיגר
- ד. זכין
- ת. טובי
- ד. קורן

מוזמנים:

- י. שטינמן - עיריית תל-אביב
- ז. מליון - מרכז השלטון המקומי
- א. רובינשטיין - מרכז הקבלנים
- מ. פלדי - "
- ר. שטיין - "
- א. ארליך - "
- ש. רותם - משרד הפנים
- י. לוי - משרד הפנים
- ש. ברובנדר - השרות לשמירת איכות הסביבה
- ק. ג'ונס - השרות לשמירת איכות הסביבה
- י. בן-עזרא - אגוד ערים, שרותי כבאות, הגליל המערבי
- ש. לוי - ועד עובדי עינת עכו
- ש. הולנדר - "
- ד"ר י. מילר - "
- ש. דובנר - "
- ה. פינקלשטיין - "
- ל. כינטש - "
- י. חזיזה - מזכיר מועצת פועלי עכו

מזכיר הועדה: א. ברזני

רשמה: א. גוטמן

סדר היום: (1) חוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 16), (מס על דירות ריקות) תשל"ה-1974.

(2) זיהום אויר חמור בחיפה המסכן את בריאות התושבים - הצעה לסדר-היום של ח"כ י. בארי.

היו"ר י. תמיר:

אני מתכבד לפתוח את הישיבה.
קבלתי פניה דחופה מטעם ועד עובדי
עירית עכו. הצעתי שהפגישה תהיה עם הוועדה. נקדיש זמן קצר לנושא
זה, כי זה נושא חריג, אשר בא בלחץ המצב בעכו. נשמע את החברים אשר
באו מעכו. אם יהיה צורך להמשיך את הדיון בנושא עכו, נקיים דיון
ממושך בשבוע הבא.

י. חזיזה

מזכיר מועצת פועלי עכו:

אני מודה ליו"ר ולחברי הוועדה על
שאיפשרו לנו להתקבל היום לדיון
עם ועדת הפנים. האמת היא, שבלי כל קשר לשביתה ולשביתות האחרונות,
הקשורות במדה זו או אחרת למשרד הפנים, רצינו לבקש ישיבה מיוחדת,
עם ועדת הפנים, וכך כנראה תעשה מועצת העיריה, כדי לספר על השתלשלות
העניינים בין עובדי העיריה, הנהלת העיריה ומשרד הפנים.

השביתות האחרונות באיגוד ערים
באזור הגליל המערבי ועירית עכו, הם סימן אחרון להחרפת היחסים
עד כדי כך שלפי הערכתי האישית לא ניתן לעבוד באפן סדיר ותקין.
היחסים עם הממונה על המחוז, במשך
שנים, היו יחסים שאינם תקינים. זה לא התחיל מהקדנציה הזאת, אלא
כבר מקדנציות קודמות. לאחרונה, הרגשנו שהמצב הגיע להחמרה עד כדי
הכרזת שביתה.

אנחנו עובדים, חברי ועדים באיגוד
ערים ועירית עכו, מיצגים את כל מקטורי העובדים במקומות אלה כדי
לתת ביטוי להרגשתם. העניין קיבל חומרת-יתר בכתבה ב"מעריב" מיום
12.3.75 ומר קניג הגיע למסקנה שיש לפזר את מועצת העיריה. נאמר
שעובד יצא לחו"ל על חשבון עירית עכו, וזה אינו נכון. השמעת עובדי
העיריה בעשית בכל הזדמנות ובכל מסגרת. זה לא נפסק. אנחנו, כאנשי
ציבור, חשבנו להיות רגועים ומתונים עד כמה שאפשר, על אף שוועדה
העובדים ביקש להכריז שביתה לא פעם, אך אנו השתדלנו להמנע מזה.
אבל, הדברים הגיעו לכך שיוורדים לנשמתם של העובדים. אני פשוט
מלהסביר לכם מה הנזק ומה היחס שעלולים לסבול העובדים כתוצאה מכך,
כי ברגע שקוראים את הכתבה, אזרחי העיר אינם יודעים את האמת
ומקבלים את הכתוב בעתון כגבר מובן מאליו. אמנם, מועצת העיריה
החליטה אתמול, לאור היחסים המעורערים עם הממונה על המחוז, לנתק
את היחסים בכלל, אבל מבחינה ציבורית לא נוכל לעבור לסדר היום.

אנחנו תולים תקווה בכך שהוועדה
תתיחס לזה ותסיק את המסקנות מהמצב השורר אצלנו. הבאתי אתי תיק
מסמכים. אהיה נכון לבוא, אם נתבקש, עם אותם העובדים הנוגעים בזה,
שיבהירו לחברים במה מתבטאת ההתנכרות הזאת. אינני רוצה להתייחס לטעות
של משרד הפנים בסכום של ארבעה מליון וכתוצאה מזה העובדים לא קבלו
משכורות, על אף שיש הסכם חתום ביננו לבין עירית עכו, וכל המאמץ
להסביר שיש עובדים בערית עכו שיש להם משפחות בנות 7-14 נפשות ולא
יתכן שלא יתחשבו בזה שקרבים החגים.

גם במסגרת מנהלי המחלקות שיבדו
לראש העיריה דברים על מכשולים מכוונים על ידי הממונה או ע"י באי-
כחו, והדברים מתבטאים עד כדי איומים.

נשאלת השאלה אם כך אפשר לנהל עיר
המונה 39,000 תושבים, עיר מעורבת, עיר עם בעיות מיוחדות משלה,
שאינן לה אף ודוגמא בכל הארץ.

מצד אחד, אנו מתדפקים על דלתות של
גורמים ממשלתיים, ממלכתיים, כדי לקבל סיוע ומצד שני יכל לבוא פקיד
בכיר ולהודיע מה שהודיע. העניין הגיע עד כדי מתן הוראה לא לכבד
הסכם עבודה. במקרה של ד"ר מילר - אחד העובדים אצלנו - ההסכם היה
בין עירית עכו לבין גבעון לב, וכאשר היתה שיחה בין גבעון לה לבין
הממונה על המחוז - אני מציע לחברי הוועדה שישמעו בדיוק את התשובה
אשר לא היתי רוצה לבטא אותה כאן.

אפילו בזמן השביתה של איגוד ערים,
כאשר נתקבלה משלחת אצלו, בשביל לשוחח אתו, הרי נציגו העובדים אשר
התקבלה על ידו נוכחה ביחס של זלזול ושל גישה שאינה הולמת.

יש לנו עניני עובדים המתכשאים גם בכספיים, אשר יחסית לתקציב הם פעוטים, כגון השתתפות העיריה בעשר ל"י של לעובד - זה נמחק. השתתפות בכיבוד כוס קפה ותה, כאשר יש השתתפות של העובדים - גם זה נמחק. לעומת זה, אנחנו יכולים להוכיח שהממונה העביר מסמכים לעירית עכו בהם נאמר להעביר כספים לישיבה בקרית-שמואל, השתתפות מלוות לרב ברגמן ברחובות. לעומת זה, הקצבה שאישרה העיריה ל"הפועל" עכו, כאשר ההלוואה נתקבלה ב"מבטחים" ללא הצמדה ברבית נמוכה לטווח ארוך כדי ש"הפועל" עכו יקבל השתתפות של 36,000 ל"י מתוך 100,000 ל"י ומדובר במגרש המשמש את כל הקבוצות בעיר ללא יוצא מהכלל - הדבר הזה מתעכב מעל לשבעה חדשים. יש כמובן עוד פרטים נוספים. אני מקווה, שאם לא היום הרי נשמיץ את הדברים בהזדמנות אחרת. אנחנו מבקשים להתייחס לדברים אלה, ואם תרצו פרוט בכתב לגבי כל נקודה ונקודה, נעשה זאת.

אין רוצים להכביד עליכם, אבל אנו עומדים בפני לחץ של כל מיני גורמים ואנחנו משתדלים ללכת באפיקים המקובלים.

היו"ר י. תמיר: אתם תמציאו ליו"ר הוועדה את התיק עם הפרוט. אני רוצה לבקש מחברי ועדת הפנים להסמין אותי לבדוק את הענין עם השר והמנכ"ל, ומתוך התייעצות שתבוא אחר כך בוועדה בחליט על הצעדים שיהיה צורך בהם. לא נפתח עכשו בהצבת שאלות ולא נקיים דיון, הן מטעם של הגינה ציבורית - איננו מוסד לבירור חד-צדדי, והן מבחינת סדר-היום שלנו והזמנו אנשים לנושאים העומדים בסדר היום כפי שנקבע. אני מבטיח, תוך שבוע ימים להביא הבהרה על הדברים.

ד. קורן: אני יכל לקבוע, שבוויכוח שהיה לנו בוועדה ביום שלישי בקשר לגדל החוב שהמשרד חייב לעירית עכו, אני לא טעיתי, אלא הטעות היתה של משרד הפנים.

האמת צריכה להאמר, שהממשלה היתה חייבת לעיריה והיא לא נהגה כשורה בענין זה. אני מבקש, שהיו"ר הוועדה, כאשר יבדוק את הדברים, יפסוק גם בטענה הזאת, כי כאשר אמרתי מה שאמרתי, הגיב על זה מר רותם בחריפות מסוימת. אני יודע, שעירית עכו שוקלת הגשת תביעה משפטית נגד הממונה על המחוז על הוצאת דיבה.

שמעתי ברדיו שעירית טבריה עומדת בפני התמוטטות. אני חושב, שאין מנוס מדיון דחוף של הוועדה בנושא הרשויות המקומיות, החלשות. דברנו פעם על עירית תל-אביב. עירית תל-אביב, אם הקונגלמרט הזה יהרס, אז יקרה משהו במדינה. אבל לטבריה אנחנו חייבים לעזור.

היו"ר י. תמיר: הוועדה שמעה את נציג עובדי עכו. אנחנו מקבלים את הטענות והביקורת המסגרת של תיק שהונח על שלחן הוועדה. אני אפגש עם שר הפנים והמנכ"ל, ואדווח לוועדה. אם יהיה צורך לקיים עוד דיון - נעשה זאת. אני רוצה להודות לכם על שבאתם בזמן והצגתם בצורה מרוכזת את הטענות.

ש. הולנדר - עירית עכו: מר חזיזה דיבר כנציג מועצת הפועלים. אנו עובדי העיריה, נמצאים יום יום בחזית על הקהל. אין זה מספיק שיש הצהרות. אין תקציבים ואיננו יכולים לתת עזרה מנימלית לתושבים. יש לנו הרגשה שאנו יושבים במוסד של טרור כאשר מחפשים אותנו ומחטטתם בכל חשבון שלנו עבור כל דבר קטן, כאילו אנחנו גנבים. וכך, במקום לתת לתושבים שעות, אנחנו צריכים לדאוג שיהיה כיסוי לכל צעד שלנו, כדי שלא יכניסו אותנו לבית-סתר. לא יתכן לעבוד בצורה כזאת כאשר חרב דמוקלס מרחפת עלינו.

היו"ר י. תמיר: יש מה להשיב בענין זה, אם כי העקרון שאתה עומד עליו נראה סביר, אך לא בתייחס לזה כרגע. נשתדל לתרום למען הרגעת הרוחות.

1. חוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 16), (מס על דירות ריקות), תשל"ה - 1974.

ש. רותם : כאשר חקקנו בזמנו את החוק והחלטנו לשחרר דירות ריקות מארנונה כללית, נימקנו את הדבר הזה בכך, שאם הדירה ריקה היא אינה מקבלת שירותים, מאחר ואין בה תושבים.

בחלקו, אנו שעינו בענין זה, כי התברר שהחלק הארי של דירות כפי שהן קימות, חיבים לתכנן את השרותים, כגון שרותי האשפה, לא לפי מספר האנשים בדירה אלא לפי הבתים הקיימים, כמו כן, בתי חינוך, חיבים להכין ואי אפשר לדעת בדיוק אם יש אנשים בדירה, אלא חיבים לתכנן לפי מפתח של כך וכך שירותים לכך וכך בניינים העובדים, שאדם לא גר תופה מסוימת בדירה, אינה משפיעה במאומה על הוצאות השלטון המקומי, חוץ מאשר הוצאות מים שאותן משלם האדם לפי המדידה. השרותים הכלליים קיימים בכל מקרה, אם הדירות ריקות או לא ריקות. פועל הנקיון, מנקה את הרחוב, גם אם עוד אדם זרק גיר או פחות אדם - הפועל עובד באותו החוב.

לכן, הדגענו למסקנה, שמן הצדק לבטל את הדבר הזה. יש גם חלק לא מבוטל של דירות שנקנו על ידי אנשים לשם השקעה והדירות עומדות ריקות ללא שימוש. במצב הקיים היום, אנו חיבים להפסיק כל דבר כזה. לכן, יש להתחשב ולבטל את הפטור.

בינתיים קבלנו הערה מטעם הקבלנים, ואנו מוכנים למצוא הסדר, שדירות שהן בבניה או שרם נגמרה בנייתן ועדיין לא מכרו אותן - מוכנים כאן למצוא הסדר. אני מציע, שבכניס הוראה ששר הפנים יכל בתקנות לקבוע איזה דירות יכולות להיות פטורות.

היו"ר י. תמיר : נמצאים אתנו נציגי הקבלנים, וכן מזכ"ל מרכז הקבלנים והיועץ המשפטי שלהם.

ר. שטיין : אנחנו מקבלים כדבר מובן מאליו שבהצעת החוק מוכרחים לקחת בחשבון שיש מקרים בהם האדם נמצא במצב שנכפה עליו להחזיק דירה ריקה ולא מרצונו. באותם מקרים, שיש על אדם כפיה להחזיק דירה ריקה - אין צורך בתמריץ שלא יחזיק דירה ריקה. יש שתי קבוצות כאלה: 1. אותן דירות שנבנו להשכרה, בעידוד הממשלה, ולא הצליחו להשכיר אותן. לפני שבע שנים חוקקה המדינה חוק מיוחד כדי לתת תמריץ גדול לקבלנים לבנות דירות להשכרה, היות והדבר לא כדאי מבחינה כלכלית, לכן בא החוק להקל על הנחות במסים ולתקופה ארוכה. האמת היא, שגם עם התמריץ הזה, עדיין בנית דירות להשכרה אינה בניה מבחינת עיסקה כדאית. לא יתכן, שמצד אחד המדינה בחוק עידוד השקעות תעודד בניה להשכרה ותפטור ממסים - זה אמנם לא הספיק כדי לעודד בניה להשכרה - עכשו, באים ואומרים שנוסף לזה נותנים עוד מכה על הדירות האלה ומטילים עליהן ארנונה כיון שהן ריקות. אפשר להחליט לא לבנות דירות להשכרה.

אני חושב, שזה מובן מאליו, שאם יש מדיניות לעודד בניה להשכרה, צריך לבצע מדיניות זאת באופן עקבי. או בחוק הזה או בחוק עידוד השקעות הון, צריך לכתוב שהדירות שהן להשכרה, תהינה פטורות ממס ארנונה כל עוד הן ריקות.

לי לא משנה אם זה יהיה בחוק עידוד השקעות או בפקודת העיריות.

יש קטגוריה נוספת של דירות ואלה הן דירות במלאי. אנחנו רוצים שזה יאמר בחוק, כי גם פה ברור, שכל עוד הדירות הן סחורה - צריך לפטור אותן ממס ארנונה. מדובר בדירות ריקות שטרם מכרו אותן. הרי היום, בודאי אין זה הזמן לחשוב על העיון כזה ואין זה הזמן לבצע רעיון כזה כפי שמוצע בהצעת החוק.

מ. פלדי : דירות למכירה, לפי המספרים שנתפרסמו, יש בידי קבלנים 200-300 דירות גמורות. בשלבים יותר מוקדמים יש 8,000-9,000 כאשר לא ברור באיזה מדה אפשר יהיה למכור אותן.

א. רובינשטיין:

למעשה, הממשלה, ע"י זרועותיה, קבעה את הרווח המינימלי של המשקיע בכל העניין הזה. הממשלה אמרה שאפשר לקבל 11% תשואה על ההשקעה. הממשלה עשתה חשבון שיש הוצאות כאלה וכאלה ורבות כזאת וכזאת. בשלש השנים הראשונות, המשקיע צריך להשקיע בכל דירה ודירה היות והוא מקבל 50% של שכר הדירה ורק בשנה השלישית היא מתחיל לראות פרי מההשקעה.

השינוי שאתם מציעים, יהפוך את כל העיסקה על פיה. אם מדובר על מס של 80-100 ל"י לחדש מס ארנונה כללית, הרי זה באופן יחסי להכנסה, סכום עצום. אתם צריכים להביא את הנקודה הזאת שכאן לא יכל לבוא ויתור.

אני תומך בדברי עו"ד שטיין. אם זה צודק - שזה יהיה בחוק. ככל שהתקופה יותר ארוכה, יהיו יותר דירות ריקות, ככל שהתאריך מתרחק מהתחלת הבניה, יהיו יותר דירות ריקות. העולים החדשים, כאשר הם באים לבית חדש, יש להם במשך 12 שנה אפשרות להשתמש בזה כדירה שכורה. עולה חדש הבא, עושה חשבון שיש לו שש שנים להשתמש בדירה והוא מפקפק אם כדאי לו להכנס למשק הזה, ואז אני בטוח שיוצר מצב שאחוז גדול של הדירות יעמדו ריקות.

מ. פלדי: משתד הקליטה נמנא מלהתקשר עכשו כדי לרכוש דירות להשכרה בגלל הקשי להשכיר, ולכן דירות רבות לא מאוכלסות.

א. רובינשטיין: האינטרס הוא שכל יהודי יוכל לרכוש דירה. זה גם יעזור לנזירות עובדים. אם רוצים לעודד בניה להשכרה, יש לקחת בחשבון שמזמן לזמן תעמודנה דירות פנויות והאיש המשכיר אותן בזוק במדה רבה.

אני חושב, שיש לפטור את כל הדירות הפנויות מארנונה, היות והכוונה של הכדאיות התבטלה ע"י החזקת דירה פנויה. היום לא כדאי להחזיק דירה פנויה ואנשים מנסים להשכיר דירות. יש המון הצעות להשכרה במחירים זולים, ברמת-אביב, ואין שוכרים. אני חושב, שאין צורך להעניש את אותם אנשים המנסים להשכיר את הדירות ולא מצליחים.

א. ורדיגר: בקשר למלאי הדירות שהקבלנים אינם מוכרים כפי שאתם אומרים - אנחנו יודעים על מקרים שהקבלנים מחזיקים את הדירות גם לשם ספקולציה, ז"א ניתן למכור את הדירה בשוק, אבל יש עניין להחזיק את הדירה, כי אנחנו נמצאים בתקופה של אינפלציה דוהרת ויבואו ימים יותר טובים כאשר אפשר יהיה לקבל מחיר גבוה יותר. אולי בנקודה זאת, אפשר לקבל איזה שהוא הסבר איך ניתן להבחין בין אי-מכירת מלאי הדירות מכיוון שאין ביקוש בשוק ובין החזקת דירות לשם קבלת מחיר טוב יותר כאשר יבוא זמן טוב יותר?

ת. טובי: האם אינכם חושבים, שצריך להגביל את הזמן בו הדירה עומדת ריקה? כוונתי, גם דירה שהיא מלאי או דירה שהיא לשכירות.

האם דירה המיועדת לשכירות, מדי פעם כאשר מתפנית מדייר, באותו פרק זמן בין דייר לדייר, הדירה פטורה מתשלום מס?

א. ארליך: הקבלנים יודעים לעשות חשבון כלכלי. אם זה ההון של הקבלן - יש דברים הרבה יותר טובים, היום. אם הקבלן צריך לשלם מס הכנסה על הרווח, הרי כדאי לו להשקיע בצמודי מדד. לכן, אין כל תמריץ כלכלי לקבלן בונה, אשר הכנסתו חיבת במס, שיחזיק את הונו בדירה או במגרש. טוב יותר להזקיע את ההון בנירות צמודים. כך, שבמובן הכלכלי זה לא כלכלי, מעל לכל ספק. זה גם לא כלכלי מבחינה אדמיניסטרטיבית, כי מבית נהיה בית משותף ואין לקבלן כל אינטרס להחזיק את הדירה ברשותו.

ביחס לדירות שהן למכירה - דובר על הגבלת הזמן שבו יהיה פטור ממס - העובדה היא, שכמה פעמים נתקלנו בעובדה, שחברי-כנסת אינם מודעים לאבחנה בין רכוש ומלאי עסקי. זה דבר אבסורדי המסבך את הויכוח. לוא היה ברור שכל הרכוש הוא מלאי עסקי, אז כל הויכוחים לא היו מתעוררים ביננו. יש כאן ערובת תחומים ולא מכירים את הבעיה לעמקה. זאת אחת הטבות, שאנו נכנסים לויכוחים אלה.

אצלנו זה מלאי עסקי ולא משנה אם זו דירה או זה ברזל. אם יש לי אלף טון ברזל, האם העיריה תבקש עבור זה ארנונה?
 לדעת, ברור שאין כל אינטרס כלכלי לקבלן להחזיק את זה.

ר. שטין :
 לענין הגבלת הזמן: ככל שהתקופה ארוכה יותר, ההכבדה הכלכלית על הקבלן גדולה יותר. אם ההון של הקבלן מושקע והוא לא יכל לממש אותו, כי אינו יכול להפטר מהסחורה הזאת, אין הצדקה להטיל עליו ענש בוסף.
 הפטור ממש על דירות הנבנות להשכרה, אינו מוגבל בזמן. החוק לקח בחשבון כבר אז, שהפטור חייב להיות תמידי. לצערנו, גם זה לא עזר. לא היתה הגבלה בזמן, על כל פנים. רוב מקרי הפטור ממסים, מוגבלים בזמן, אבל בפרק זה של דירות להשכרה, לא היתה הגבלת זמן, ובכל זאת זה לא היה תמריץ מספיק לבניית דירות להשכרה.

מ. פלדי :
 הממשלה הגבילה את מחיר הדירה להשכרה. למעשה, זה גם לא 11%. זה הרבה פחות. אם קבעו, שדירה צריכה לעלות 60,000 ל"י ואין דירות במחירים כאלה, אז אם ישילו גם את הארנונה, תארו לכם מה הכדאיות.

י. בארי :
 במהלך הקריאה הראשונה בכנסת, דעתם של מספר חברי כנסת לא היתה נוחה ביותר, והם לא גילו התלהבות מרובה להצעת החוק. אעפ"כ, כיון שהיה מדובר בקריאה ראשונה, הסכמנו להעברת החוק לוועדה. בנוסף לטענות של מרכז הקבלנים והבונים, אני עוד יכל להבין את הטענה המשתמעת מדברי ח"כ ורדיגר, שאין מוכרים דירה מתוך ציפיה שערכה יעלה במרוצת הזמן. אבל, היום כאשר חוק הגנת הדייר אינו חל על דירות ריקות, ז"א אם אני משכיר דירה עצם ההשכרה אינה מסכנת את זכויותי, אז מדוע לא להשכיר דירה? כאן לא יכל להיות טעם ספקולטיבי. כאשר פלוני איננו משכיר דירה, זה משני טעמים: או, שאיננו מוצא דייר מתאים, או דמי השכירות אינם מתאימים לו והוא מצפה ליותר. למה להעניש בעל דירה כזה?

אני מבין, שעיריות מנסות לנצל כל הזדמנות כדי להגדיל את הארנונה. אבל, אנו לחלוטין לא הסכמנו, בדברי ההסבר, שהפטור מהארנונה מהווה תמריץ להחזקת דירות ריקות. אינני יודע למה פלוני לא ישכיר דירה - גם אם אין מס ארנונה - וישמור את הדירה לכל מטרה שירצה? היום, חוק הגנת הדייר לא חל, אז למה שיחזיק את הדירה ריקה?

לכן, נראה לי, שבמקרה השוב ביותר, אנחנו צריכים לצמצם את הקף תחולתו של החוק אשר הוצע כאן.
 לגבי דירות שנבנו להשכרה, דעתי בהחלט חיובית.

ג. אליעד :
 כל המושג הזה שהפטור הוא תמריץ לא להשכיר - נופל. וזאת, מכיון שחקקנו חוק מיוחד כדי לבודד את ענין ההשכרה. לכן, הטעון הזה אין לו טעם. יותר נכון יצעון הראשון של מר רותם, שבתוך שכונות גדולות, כשיש מספר דירות ריקות, יכולה להיות שאלה למה הן צריכות להיות פטורות כאשר התכנון של השרותים כולל את הדירה הריקה. מאידך, כדי להגיע לצדק הגיוני, צריך לסייג את החוק הזה בשני דברים: 1. מבחינת משך הזמן, שהדירה מוחזקת, 2. מבחינת גדל הזמן. יש דוגמאות של זוגות צעירים, שיש להם דירה והם עובדים במקום אחר ושוכרים שם דירה והוצים להשכיר את הדירה הראשונה, אך אינם מוצאים דיירים לדירה הראשונה. עשרות דירות משארות ריקות. יש אנשים אשר ממש זקוקים להשכיר את הדירה ואין להם דיירים, אז הם צריכים לשלם במקום החדש ורוצים שהם ישלמו גם במקום הישן. אני חושב, שזה לא מוצדק. אם דירה מוחזקת חצי שנה או שנה, אז אפשר להשכיר ושישכיר אותה קצת יותר זול. היום, קשה מאד להשכיר דירה. מצד שני, אין שום שחרר לטענה שאדם שיש לו דירה - איננו רוצה להשכיר אותה. זה לא כך. אדם שיש לו דירה, בהחלט רוצה להשכירה.

אי אפשר להטיל מס על דירה ריקה כמו על דירה משומשת. זה לא צודק, כי זו דירה שלא משתמשים בה ואנשים לא חיים בה.

ד. קורן : אני לא מתלהב מהחוק הזה. העקרון של מסי עיריה הוא שמסלמים עבור שרותים. כאשר אדם לא מקבל שרות, הוא לא צריך לשלם. עבור הוצאת אשפה הוא צריך לשלם, כי יש איזה תכנון. מי שמחזיק דירה, משלם עבור זה מס רכוש ורביית כי אחרת הוא לא היה משקיע. הוא לא מעוניין להחזיק דירה ריקה. הטענה של ח"כ זכין, שהמשכיר מעוניין להשיג מחיר גבוה - זה עניין של שוק, וכשיש הרבה דירות ריקות, המחיר יורד, והוא כבה יורד.

אם העיריה רוצה לסלול מדרכה או כביש ע"י הבניין, ממילא בעל הנכס משלם את זה. ז"א, כל העניין הוא שישלם בעד הוצאת אשפה כאשר הוא לא משתמש בשרות הזה.

המס הזה איננו מוצדק והוא גם לא יביא הרבה כסף לעיריות. יש 200 דירות גמורות ו-10,000 בלתי גמורות. מה יעשו הקבלנים? לא יגמרו ולא יקבלו תעודות-גמר. זה לא יביא הכנסה משמעותית על מס שהוא לא מוצדק ולא הגיוני. הרשויות רצו להעלות את המס באופן נורמלי ולא נותנים להן. צריך שהרשויות המקומיות תוכלנה להטיל מסים. כמה דירות ריקות יש בתל-אביב? יש 1,000. מה זה יתן להם? זה כמעט לא יתן כסף. הפיקוח הדרוש לכך והטיפול בזה, יעלה לעיריות בכסף.

ש. רותם : זה מליון ל"י לשנה.

ד. קורן : זה שובר את העקרון שמסים מוניציפליים נותנים תמורת שרותים. יעקפו את החוק הזה. פה מדברים על קבלנים והקבלנים טוענים שמסלמים 80% מסים, אז במקום מס הכנסה הם ישלמו את זה לעיריות, אבל בעל הבית שעבר לדירה בעיר אחרת ולא הצליח להשכיר את הדירה, הוא ישלם על זה מס? אני מציע לעכב את הדיון.

י. שטינמן : העיריות תומכות, עקרונית, בהצעת החוק. זה לא בא דוקא לעזור מבחינה כספית לעיריות, כי זה לא סכום ניכר. המטרה העיקרית היתה ניצול יותר יעיל של מלאי הדירות. היום זה כבר לא כל כך מתאים. לפני חצי שנה, הבעיה היתה אחרת. לכן, מבחינה כלכלית יש בחוק הזה מטרה לניצול יעיל של מלאי.

העיריות נותנות שרותים גם לדירות ריקות. בכיכר המדינה מחצית הדירות ריקות, והשרותים ניתנים, דירות אלה נקנו ע"י אנשים להשקעה. את הרחובות שאינם, את המדרכה בונים, כי אי אפשר להשאיר מדרכה לא גמורה, את צינור המים מניחים ואת הביוב מסדרים, גם אם יש שם דירות ריקות. יש ערך לדירה הנמצאת במקום שבו ניתנים כל השרותים האלה. יש כמות דירות שאנו נותנים שרותים והעיריה אינה גובה מסים. אנו מוצפים במאות מקרים של הודעה שהדירה היתה ריקה. אחרי זה יש ויכוחים בכל שנה בין התושבים לבין העיריה. אלה הביטוחים שאנו תומכים בחוק.

יש בעיה וזו המלאי של דירות ויש צדק בטענה של הקבלנים. אבל, מצד שני, תתעורר הבעיה אם הדירה אכן גמורה או לא, כי הם לא יסיימו ולא יוציאו תעודות גמר, הם לא ירשמו את הדירה עד שהדייר יכנס, וקשה יהיה לקבוע אם להטיל את המס או לא. אם יש הצדקה להענות, זה בעניין דירות שנבנו ע"י חוק עידוד בניה לשכירות. כאשר דירה מתפנה, לפי מה תחייב אותה? לפי השימוש הקודם או לפי השימוש הנוכחי, או אחר?

בעיה נוספת היא של חברות ציבוריות וקבלנים אשר בונים דירות באזורים שהם לפינוי, ואז הם קונים בתים ומפנים את הדירות. על זה צריך להוסיף משהו בתקנות.

היו"ר י. תמיר : אנחנו נשמע את מר רותם ונפסיק את הדיון בנושא זה.

ש. רותם : לכאורה כלם מסכנים וכלם מפסידים כסף, אך רק לגורם אחד מותר להפסיד כסף - הרשויות המקומיות או כלל הציבור. כאשר חנוני מחזיק חנות גדולה עם סחורה ומשלם לבנק רבית עבור הכסף לקניית הסחורה, האם הוא לא משלם שכר דירה?

רבותי, צריכים פעם לגמור עם המחשבה שרות מקומית זאת חברה המוכרת שרותים לנכסים. אם הקבלן רוצה לקבל בצפון תל-אביב מחיר כפול עבור הדירה, הוא מקבל אותו כיון שאותה עיריה השקיעה שם שרותים רבים יותר ויש שם כבישים רחבים, יותר תאטרון, יותר שרותים, וכל זה השקיעה העיריה ולכן הוא יכל לקבל שם מחיר גבוה יותר בעד הדירה. כל נכס גורם להוצאות של שרותים, גם אם הוא ריק.

המומחה למים, יגיד לכם, שבאותו שטח של כיכר המדינה, שם מעבירים מים רק ל-10% מהדירות והחלקים שהצינור ריק זה עולה פי כמה יותר, כי המטור צריך לדחוף את המים. אך הצינור מייקר את המים ויש הפסד גם באספקת המים. כל דבר שלא מנצלים, אבל הוא קיים כי בעת התכנון לוקחים בתכנון הכל לקראת הבניה, וחיבים לתת תאורה וכו', כך שהדבר הזה לא כל כך צודק. יש גם הוצאות של מינהל. כל הקבלנים האלה מוכרים 90% בזמן שבונים את הקומה הראשונה. יש קבלן שרוצה להרויח יותר והוא לא מוכר בזמן הבניה ומושך את זה כדי למכור יותר מאוחר. האם העיריה צריכה לעזור לו להרויח יותר? שלשה חדשים הוא מחזיק את הדירה ריקה והוא ישלם לעיריה 500 ל"י עבור התקופה הזאת. הרי הוא יוציא את זה בזמן שימכור את הדירה. האם זה שובר אתהמצב הכלכלי של הקבלנים?

אנחנו רגילים במדינה לתת סובסידיה לכל דבר. יש גוף אשר החליט כמה נותנים לבניה להשכרה. אם יתברר שהם לא יכולים לעמוד בזה, יגדילו את הסובסידיה, אבל לא הרשות המקומית. יש מי שאחראי לבניה להשכרה במדינה, אם נחוץ - יחליטו הם על הגדלת הסובסידיה. אבל, לא הרשות המקומית, כי זה נופל שוב על התושבים העניים. על מי אני אשיל את זה? על כלל התושבים? והלא הם מעוסי יכולת. למה? אנחנו אומרים, שישלם את זה הנכס, ומי שנפגע - נפגע.

אשר לזוגות הצעירים: הזוג הצעיר עובר למקום אחר והוא משכיר את הדירה הקודמת שלו. אם הוא אינו מצליח להשכיר את דירתו - כמה מקרים כאלה קיימים? יש לנו בענין זה סעיף בחוק, והם יכולים לפנות לעיריה בענין זה ויבקשו שישחררו אותם מהמס הזה. צריכה להיות פרופורציה בענין זה. לא יתכן, שאם יש זוג אחד שאינו יכול להשכיר את דירתו, נפטור את כל הזוגות הצעירים ממס על הדירה. יש סעיף לזה בחוק.

2. זיהום אוויר חמור בחיפה המסכן את כריאות התושבים - הצעה לסדר-היום של ח"כ י. בארי

ד"ר ש. ברובנדר: אני מקדם בברכה את ההזדמנות להופיע כאן, לא רק עם המסמך שלנו, אלא גם עם המומחה שלנו, מר ק.ה. ג'ונס. אני חושב, שמה שיאמר מר קיי ג'ונס, אלה הדברים המוסמכים ביותר.

ק.ה. ג'ונס: לעונג רב הוא לי להיות מוזמן להופיע בפני ועדה זו, על מנת להביע את מחשבותי בנושא בעית זיהום האוויר בחיפה, לפרש חלקים מהעצות שכבר נמסרו, ומה שחשוב יותר, להציג את מדיניות השרות לשמירת איכות הסביבה, לא לגבי חיפה בלבד, אלא תוך התייחסות למצב זיהום האוויר בכל הארץ.

למרות שעד כה שהיתי בארץ ששה חדשים בלבד, מתוך השליחות בת השנה שהוטלה עלי על ידי ארבוני הבריאות העולמי, הריני מאמין שאני מוסמך להעיד בפניכם מתוך היכרות קרובה של בעיות זיהום האוויר בארצכם, אף על פי ששמעתי שמספר מומחים מקומיים אמרו את ההיפך. בעלת ענין לגביכם עשויה להיות העובדה שמעורבותי בבעיות איכות הסביבה של ארצכם החלה לפני כארבע שנים, עת בקרתי בארצכם חיפה כחבר במשלחת רשמית של ארה"ב, שבאה הנה כדי לדון במעורבות אפשרית של ישראל במחקר בסיוני על בעיות זיהום אוויר, שנערך תחת חסות ועדת נאט"ו לאתגרי החברה המודרנית. ישראל נענתה והשתתפה. בפעם השניה בקרתי בישראל לפני כשנתיים, על מנת לעזור בתכנון מחקר חיפה, שכפי שידוע לכם נכנס לשלבי ביצוע, מכיון שיועץ במשרה מלאה עדיף על אורח לעת מצוא, בכל הנוגע לביצוע המשימה.

לגבי המצב הנוכחי של איכות האוויר באזור מפרץ חיפה, דעתי היא שכפי הנראה הבעיה היא מתונה יחסית בהשוואה לאזורים עירוניים ותעשייתיים בעלי גודל זהה בכל רחבי העולם. עלי להדגיש, יחד עם זאת, שהאמור לעיל מבוסס על חוות דעת הנובעת מהסתכלות, ואינו מבוסס על אותו סוג של נתונים שאנו זקוקים להם כל כך למען חוות דיעה רציובלית. לדוגמא, העדויות שניתנו עד היום מורות כי שיעורן של מחלות מסוימות גדול כפי הנראה בחיפה יותר מבערים אחרות בישראל, ודומה לזה שבערים אחרות בעולם.

תגלית זו איננה תגלית מדהימה. שעורים מתונים של זיהום יש להם השפעה על החלקים הרגישים של האוכלוסייה, שלהם רגישויות למחלות אחרות כגון קצרת, גפחת (אמפיסטמה) וכו'.

השאלה האמתית הנוגעת לחיפה היא, מה הן מידות הזיהום המתחסות ישירות לנפולת-אבק כפי שהציעו חלק מהעדויות. למדידות נפולת אבק אין שום מתאם מועיל עם מחקרי השפעות על הבריאות, לפי הספרות המתקדמת והעדכנית ביותר על הנושא. ברצוני להדגיש, שוב שמצויים בידינו פחות מחמשה אחוזים של הנתונים שאנו זקוקים להם לשם עריכת נתוח מתאים בישראל.

הגישה הרציונלית והשיטתית לטיפול בבעיות זיהום האויר, מחייבת השגת תשתית של נתונים חיוניים, עליה ניתן לבסס אסטרטגיות פיקוח הולמות לטווח ארוך ולטווח קצר. צרכים אלה מקבלים ביטוי ברור בעדויותיהם של עמיתי מר אבן ומר מאנס.

קל לזהות את המקורות הפוטנציאליים העיקריים של זיהום אויר, כגון תעשיות כבדות ופלי-רכב; כל איש מן הרחוב יכל לעשות זאת. על כל פנים, הבעיה הטכנית היא למדוד את מקורות הזיהום ולמדוד את פוטנציאל ההשפעה המיוחד להם, לקבוע ספקטרום מלא של אסטרטגיות פיקוח אפשריות, ואז לפתור את המטריצה כך שנקבל אויר נקי במחיר הזול ביותר לציבור. מכיון שברגע זה אין אנו ניצבים בחיפה בפני משבר, לדוגמה מות המוני או התפרצות מגיפה הגובעים מזיהום אויר, הכי אין אנו מצויים במצב של עזרה ראשונה דחופה, על פי הפראפרזה של פרופ' פראנציו. יהיה זה נכון יותר לאמר כי החולה, במקרה זה חיפה, חייב לעבור אבחנה מדוקדקת. בנקודה זו לא עהיתי רוצה שמנתח יתחיל לחתוך בי, מבלי לדעת איזה מאברי הפנימיים מגלה סימפסומים של כאב קל. מבחינה זו יעדו הנוכחי של השירות לשמירת איכות הסביבה הוא לתכנן ולתאם מחקרי מדידת זיהום אויר בכל הערים הראשיות בישראל, כלומר המחקר הנוכחי בחיפה ומחקרים מתוכננים בירושלים, תל-אביב, באר-שבע ואשדוד. כל המחקרים האלה יכנסו לביצוע מלא ביוני השנה. התכנון והביצוע של מחקרים אלה הם פרי מאמץ משותף של השירות לשמירת איכות הסביבה, משרד הבריאות, משרד המסחר והתעשייה, השירות המטאורולוגי השייך למשרד התחבורה, והעיריות הנוגעות בדבר. הצורך החיוני שהרשויות המוניציפליות יהיו יחידת העבודה הבסיסית של פירמידת שמירת איכות הסביבה בישראל היה מדיניות אותה פיתח ועודד השירות לשמירת איכות הסביבה. מדיניות מעין זו בנקטה בעקביות לגבי צרכים מקומיים לפתור או לתכנן. סוגים שונים של בעיות שהן מיוחדות לרשויות מוניציפליות ניתן לעשות שימוש באותם נתונים שנמצאו במחקר חיפה, במישור הארצי, כאשר יש לתת עדיפות לאומית לשם התמודדות בבעיות בעלות אופי כללי, כגון פיקוח על פליטה ממכוניות.

למרות שהנני תומך בלהב, עקב היותי המחבר של גישת המערכות לניהול איכות האויר, בד בבד עם מדידת איכות האויר, בה נקטו לראשונה בפיתוח תכנית הפיקוח, הרי קימות מספר בעיות מובהקות של זיהום אויר שניתן להתפנות אליהן בעת ובעונה אחת עם ניהול מחקר המדידה בחיפה במשך 24-18 החדשים הקרובים. לדוגמא, ניתן לפתור את בעית נשר ביתר מהירות, אם ינקטו בשינוי במרץ, במקום פסיבי, של הבעיות המכניות הניצבות בפניהם עתה בהפעלת מערכת בקרת החלקיקים. יתר על כן, אני יעצתי הן לבתי-הזיקוק והן לחברת החשמל לגבי טכניקות אפשריות להפחתת הפליטה הנראית לעין במיתקניהם. ואני מאמין באמונה עמוקה שבבעיות מעין אלו ניתן לטפל ע"י שיתוף פעולה טכני הדוק בין הממשלה והתעשייה, ולא ע"י המצאת סטנדרטים נוקשים של פליטה, שכפי הנראה לא ניתן לעמוד בהם מבחינה מעשית או כלכלית. הדבר החשוב ביותר במאמץ פיקוח דינמי זה הוא להבטיח שכל התרחבות תעשיתית תשתמש בטכנולוגיה הטובה ביותר, כך שהרמה הנוכחית של זיהום אויר לא תזחזח. עד כה נוכחתי לדעת שהתעשייה, באופן כללי, משתפת פעולה על הצד הטוב ביותר. לדוגמא, שימשת כי ועץ אצל "פרותרום" בקשר לתכניות הרחבת מפעלי וינייל כלוריד ופוליונייל כלוריד שלהם, גיליתי שהם מטפלים בבעית זיהום חשובה ומסוכנת זו, בצורה המתקדמת ביותר ובתיאום מחלט עם הצעדים המונעים שננקטו בארה"ב ובמקומות אחרים בעולם.

כאשר מבקרים בבתי-הזיקוק באשדוד, ניתן להיות בטוח שהמתקנים המורחבים במפרץ חיפה יהיו כל אמצעי הזהירות המרביים הדרושים.

סבורני, שגישת משתפי פעולה זו, באה לידי ביטוי גדול יותר מאשר אנו מכירים בכך שהתעשייה מממנת שלישי מכלל ההוצאות הדו-שנתיות של מחקר המדידה בחיפה.

ללא תרומה זו, היה צורך לצמצם את היקף הפרויקט, ופרושו של דבר היה פחות נתונים ופחות מהימנות לנתונים עקב הגבלות וקיצוצים בתקציבי ההשתתפות של המשרדים הנוטלים בו חלק.

בעיה זו הנה בעלת חשיבות במיוחד בהשוואה למחקרים אחרים, בהם לא צפויה תרומה ניכרת של התעשייה. הערכת היא, שהסכום הנחוץ לביצוע תכנית המדידה הארצית בערים, אותה הזכרתי לעיל, יגיע ל-10-8 מליון ל"י.

תמיכת ועדה זו על ידי אישור מאמץ לאומי זה ותפעלת כל לחץ תקציבי שביכלתה, יהיו לתועלת רבה.

ההערה האחרונה, שברצוני להעיר, מתייחסת לעדות הנוגעת ליכולת השכנית והשיקולים הכלכליים של סיהור גז הנפלט מארובות תחנות כח מתחמוצות גפרית.

אני הכנתי והפצתי מסמך שכני הממליץ ליישם מערכות בקרה מעין אלה בתשלובת ההסקה בפחם המוצעת בחדרה. עזה אמונתי, כי הנתונים השכניים העולמיים מורים בבירור כי הטכנולוגיה קיימת במסגרת הזמן של הצרכים החזויים של ארץ זו. כ-20 מערכות נמצאות בשימוש כיום בארצות הברית וביפן. לגבי למעלה מ-100 מערכות קיימים חוזים בין חברות ומוכרים, והן יופעלו בסביבות 1980. המוכרים אחראים למהימנות התפעולית של מערכותיהם. יש להתייחס אל הטענות הכלכליות, אותן סקרתי בעדותי, כאל בעלות רמה של בית-ספר תיכון במקרה הכי טוב. המחיר לשנה לצרכן והנזקים שיגרמו על ידי היעדר בקרה הם שני המספרים האמתיים אותם עלינו לחפש. זה עתה השלמתי מחקר אפשרויות ראשוני יחד עם מר אל רוי מהמכון הישראלי למכרות בחיפה, הנוגע לאפשרות החזרת הגפרית מכל הגזים הנפלטים באשדוד, תל-אביב וחדרה, כדי להשתמש בה, במקום ליבאה, לשם ייצור חומצה זרחנית בערד. זהו מקרה קלסי של שימוש בפיקוח סביבתי תוך שיתוף פעולה בין תעשיות שונות.

הערכותינו ההנדסיות מגיעות למסקנות הבאות:

1. אפשר לספק 50-70 אחוז מכל יבוא הגפרית.
2. סה"כ (90%) סילוק של אס.א.ו. 2 והחלקיקים.
3. 4%-7% עליה במחיר החשמל לצרכן.
4. בסיום עם חדרה, המחיר יכל לרדת לאפס, בהנחה שמחירי הגפרית ימשיכו בעליה.
5. 7-10 מליון דולר חסכון בגרעון במאזן המסחרי לשנה.
6. ממליץ על מחקר מקיף, הכולל שימוש בדלק, שכפי הנראה לא קביל כיום מבחינה מסחרית, כפי שמר בר-אילן ציין בעדותו.

לסיכום, השירות לשמירת איכות הסביבה מרגיש, כי:

1. עריכת מחקרים מדידתיים הוא בעל חשיבות מרכזית לפיתוח תכנית ניהול איכות אויר ארצית חזקה ודינמית. למחקרים מסוג זה, יש לתת את העדיפות הראשונה במעלה בפעילויות הנוכחיות הנוגעות לזיהום האויר בכל הדרגים הממשלתיים.
2. יש לתת לרשויות המוניציפליות תמיכה חזקה לשם פיתוח גבולות מקומית לנהל תכנית שמירת איכות סביבה זהה לזו אותה מפתחים כעת בחיפה.
3. אנו מרגישים כי אפשר יהיה בעתיד ליצור את החוקים והתקנות הדרושות כדי לענות על דרישות הפיקוח שיתחייבו על פי תוצאות תכניות המדידות.
4. שיתוף פעולה שכני הדוק בין הממשלה והתעשייה הוא הדרך העדיפה להשגת פיקוח אופטימלי על פליטות זיהום אויר.
5. אנחנו מעודדים תמיכה חזקה בקונצפציות אלה בכל הדרגים הממשלתיים, במיוחד בזרוע המחוקקת אותה מיצגת ועדה זו.

אשמח להשיב על כל שאלה שהיא הנוגעת להערות אלה, או הנוגעות לדברים שלא נגעתי בהם ושאותם ציפיתם שאכסה הבקר בדבריי.

ג. אליעד: מה שאותי מעניין בעיר, האם אני מבין שלמעדה יש אפשרות טכנולוגית שלא רק יחסכו מהאזרח את הסבל הבא כתוצאה מהזיהום באויר, אלא יוכלו לנצל את החומר המזהם, ז"א אנחנו גם מנקים את עצמנו ואם לא מרויחים הרי לפחות לא מפסידים.

ק.ה.ג'ובס: את זה צריך ללמוד בכל מקרה ומקרה באופן בסיסי. כשאתה מדבר על מחיר הנזקים, אתה לא יכול להגיד שניצול מוצרי הלווי יכסה ב-100% את התמורה. זה יכסה חלק מההוצאות. אם המחיר ישתנה מבחינת המחיר בשוק של מוצרי הלווי, אז זה יכסה במשו.

היו"ר י. תמיר: לוא היתה חברת החשמל בחיפה, תל-אביב ואשדוד, מרכזת את כמויות הפליטה של גפרית, היו מכסים 50% של יבוא העולה 20 מליון ל"י.

י. בארי: רצוני להביע את תודתי ואת הערכתי לגישה הרצינית של ד"ר ג'ובס ולתקף הסקרה שהוא מסר לנו. אני מבין, שהוא לא גילה התלהבות לאכיפה של תקני פליטה. מכל מקום, אנו בארץ, מבחינת התחיקה והתקינה, עומדים לרשותנו רק תקנים של איכות אויר, ופרט לאבק המרחף אין לנו בכלל תקנים. האם ניתן לנהל מדיניות של שמירה על נקיון האויר ללא "אמישין סטנדרטס".

היתי רוצה לדעת מה דעתו על איתור תעשיות כולל תחנת דלק וכולל מקורות זיהום אחרים, ומבחינת מדיניות שיחות בינם לבין מקומות מגורים סמוכים? האם שם דרושים תקנים?

אני מבין, שהוא קבע - וזה גם שמענו מעדים קודמים - שכרגע דלק דל גפרית איננו כלכלי, והוא דיבר על הוצאת הגפרית מהדלק. באיזה שלב, לדעתו, יש להוציא את הגפרית מהדלק? רק ביציאה מהארובה או קדם לכן?

ד. זכין: אני שבע-רצון שהוא ניסח את דבריו בתמצית ובצורה מרוכזת. לא הבינותי בדיוק, מי מרכז בארץ באופן מעשי את כל הטיפולים? מי הוא הממליץ? האם זה יהיה גוף ריכוזי ממשי, שירכז את כל העניין? האם זו צריכה להיות רשות? שר? הוא הזכיר גורמים שונים. מי יוביל את העניין? מה הן ההצעות הדחופות לחקיקה, לדעתו? מה חסר לנו בחקיקה כדי שהדבר הזה יהיה אפקטיבי?

י. בארי:

שמענו ביום שלישי סקירה של שר המשטרה על מצב הפשיעה במדינה. מאז אותה ישיבה, לפחות נגלו לי עוד שני ארועים, שלדעתי הם מאד מסוכנים בתחום הזה; דבר ראשון, שהעיד רב-פקד במשטרה, במהלך משפט פלילי, שהוא לפני שנים מספר עזב את תפקידו במדור המרכזי מאחר ואיימו על חייו אנשי העולם התחתון, והוא עבר למחלקה אחרת.

דבר שני, היתה רשימה ב"על המשמר" ושם מציין הכתב, בעקבות שיחות שהוא קיים עם שוטרים, ששוטרים חשופים לאיומים מצד אנשי עולם התחתון, ולכן זאת אחת הסבות שהם שופטים אותם בענשים קלים, ולפעמים לגבי עבריינים שעברם שחור משחור.

אם עדיין אין לנו "מאפיה" שחדרה לבתי משפט ולמשטרה, הרי אנו היום ממצב שמאיימים על שוטרים והמצב מאד מסוכן. אני חושב, שועדת הפנים צריכה להתיחס לנושא זה.

היו"ר י. תמיר:

ההערות של ח"כ בארי חשובות מאד, וכאשר יהיה לנו דיון בהשתתפות שר המשטרה ושר המשפטים וכן היועץ המשפטי, אנחנו נחזור לענין הזה ותהיה לך האפשרות להביע דעה בענין זה.

הישיבה הסתיימה בשעה 11.00
